

Màrius Fuentes Galán

12 d'agost de 2023

Bona nit a totes i a tots.

Bona nit a les nostres obreres fadrines Paula i Aina i a les nostres obreres casades Mariola i Cristina.

Bona nit als nostres majorals 2023; i, també, per què no? als majorals 2024, que els tenim allà al barracó, suant per a donar de menjar a mig poble.

Elia, alcaldessa, bona nit. També a Jose Martí, i enhorabona per estrenar-te com a nou regidor de festes. Altres representants ací hui de l'Ajuntament de Bétera, veïns de Bétera, visitants, familiars, bona nit a tots.

Mira que dona gust vore l'Albereda tota plena, jo sempre soc un d'eixos que es fiquen drets a vore l'acte per fora

S'estareu preguntant qui és este xic que ha pujat a parlar, este "de qui és fill", no? Doncs sóc Màrius Fuentes, net de Paco Fuentes "el xato" i Rosa Ferrer "la caragoleta". Veí de Bétera i un enamorat de la nostra Festa.

Quan fa uns quants mesos, Elia l'alcaldessa em va tocar per telèfon per a que em passara per l'Ajuntament, mai m'haguera imaginat que seria per oferir-me estar aquesta nit ací amb vosaltres per fer un discurs a la presentació de les Obreres i dels Majorals. Òbviament, vaig acceptar encantat i agraït. Moltes gràcies Elia per este oferiment. Per a mi és tot un honor dedicar-vos unes paraules ací hui.

Sempre m'ha agradat parlar del meu poble i de les nostres festes i tradicions. De fet, només començaren a fer el programa de

televisió “Atrapa’m si pots” a la nova televisió pública valenciana “À Punt”, no vaig dubtar a presentar-me per Bétera les dues vegades que hi vaig participar! Sigué una experiència ben divertida i per descomptat a tota la comunitat valenciana li quedà clar què és una alfàbega i què és una femelleta.

De fet a mi hui m’agradaria contar-vos com des que era un xiquet he anat descobrint la festa. Doncs mireu, com molts de vosaltres, supose, m’he passat tota la meua infància corrent de costat a costat del carrer Alfàbegues el dia 15 d’agost, veient passar generacions d’obreres, majorals i cossieters rient, cantant, tirant confeti i rodant Alfàbegues. Eixa sensació que tot el món gaudeix no se m’oblida, més que res perquè la revalide cada any una i una altra vegada.

I és ben curiós que sempre recorde, des de menut, que escoltes les mateixes coses. Dia 15 a les 9:00 del matí: “De què voleu l’entrepà? Jo de blanc i negre! Jo de pisto! El meu de tortilla!”. A les 11:00: “le! demana ja la cassalla en aigua que va a girar el cantó la primera obrera”. A les 13:00: Ara sí, ara sí, que ja giren el cantó les obreres! I sonant la melodia de fons: “Els majorals que no tiren confeti” Açò ho cantem tots no? A vore, anem a fer un rèplica tots junts a la de 3: 1, 2 i 3 “Els majorals que no tiren confeti”. Bé, el dia 15 desdejueu-vos unes orelletes amb mel per a fer bé l’entonació.

I aleshores els majorals venien i te tiraven la saca sencera de confeti i et quedaves allà soterrat! Que després el confeti no te’l lledes de damunt de l’apegalós que és. Al pont del 9 d’octubre encara s’agrana confeti a casa.

Bé, doncs estos són els records que jo, quan era molt menut, retenia en el meu cap!

Després, també, conforme deixes de ser menut te n’adones que el dia de les Alfàbegues les obreres i els majorals no desfilen per

els carrers perquè sí, sinó per a oferir amb alegria i llàgrimes d'emoció totes les meravelloses Alfàbegues a la Mare de Déu d'Agost. Quin honor més gran hi pot haver que oferir les nostres alfàbegues, que amb tanta cura i delicadesa hem criat, que a la Mare de Déu? Aprofite ací per agrair la increïble destresa, única al món, que té el nostre veí Ramonet, en herència del mestre Manolo "el Morquero".

També recorde, quan era xiquet, l'ansia amb la que cada dia 15 per la nit esperava, ja des de molt menut, la Cordà. Nosaltres sempre ficàvem la taula per a sopar al carrer, com tot el poble, vaja, i la ficàvem a la porta de casa, al final del carrer Gascón Cirera, i ja quan s'apropava la 1 ens col·locàvem ben col·locats al cantó de l'Ajuntament, i li suplicava a món pare apropar-nos més i més i més. I cada estiu calculava quants anys em quedaven per a poder eixir jo algun dia a la Coetà. I clar, després ixes i òbviament era millor del que pensaves! Coets cap ací, coetons cap allà, femelletes per l'aire, i a fugir! Sí que és de veres que també algun any només eixir de casa se'ns ha rebentat el caixó, i què fas? Doncs te'n vas a la plaça del Mercat que allà dóna igual que tingues coets que no, que et passen per les cames i pels braços, i et toca rodar per terra o pegar a fugir. Sí que és de veres que a dia de hui a la Cordà encara no he eixit, i que igual enguany ja tire la casa per la finestra i em fique baix de la Cordà i a fer la mà.

Després, conforme creixes i passen els anys, un es va fent jove i comences a descobrir moltes més coses de la festa. Un dia ton pare et du al Cant d'Albaes en la porta de l'Església i a l'Ajuntament, i un altre dia veig a món pare ballar les dansades en la plaça del Sol i any a any vas descobrint com d'extens és el programa de festes: l'Entrada de la Murta, la processó de la Mare de Déu d'Agost, el Coet de Luxe, el Retaule, les cercaviles, el Ball de Torrent i la Coetà del Gos i moltíssimes altres activitats lúdiques que omplin els dies fins al 22!

I el menjar de festes? Les coques fines i les orelletes amb mel que no falten a ninguna taula del poble! I per favor, la música, les bandes de música de Bétera que donen la volta al món! La música hipnotitzadora de la dolçaina i el tabalet. Se'm queda la melodia en el cap 3 o 4 setmanes. A vosaltres no? Cantant-la fins el pont del 9 d'octubre, agranant confeti i cantant. Menció d'honor als cantaors Lourdes Morelló, Paquita la de Pedralbí, Toni Vega i Xavi de Bétera per fer-nos gaudir 14, 15 i 16 de la Nit d'Albaes i del Retaule. En definitiva, que tenim una riquesa en la festa que fa normal que en agost Bétera estiga abarrotada.

L'altre dia, eixint de l'assaig de les dansades, hi havia un grup de senyores allà al la Glorieta i món pare em digué: "veus aquella senyora? És Amparo Martínez, la de la Palmera, una de les modistes que teixeixen a mà tota la indumentària d'Obreres i Majorals com les manteletes i els mocadors". És que és molt fort! És que tenim tota la riquesa de la festa dins del poble! Aprofite per a agrair el gran treball de l'associació cultural l'Aljama i la dedicació que li posen a la gent del poble. Moltíssimes gràcies.

Permeteu-me que em centre ara en les fantàstiques Obreres que tenim enguany. Les nostres fadrines, Aina i Paula, moltes felicitats! Tinguí el plaer de conèixer-vos en persona en la Desullà de les alfàbegues, i he de dir-vos que despreneu molta felicitat i passió per fer l'honorable i difícil treball que vos toca. I les nostres obreres casades, Cristina i Mariola. Vos diré que és genial vore-vos creant una pinya entre les 4, fent honor a la vostra tasca de protecció de les obreres fadrines.

Sempre m'ha paregut molt curiosa la forma en la que eixiu elegides les obreres. Doncs no és un tribunal, ni és un sorteig, ni una votació, ni una llista com els majorals que 20 anys abans ja saben que van a ser majorals. En el vostre cas és diferent a res que conega. És un oferiment que sorgeix de la meditació íntima

de cada obrera. Un oferiment en el que traspassa a consciència a una altra xica del poble l'honor i la difícil tasca de ser obrera. Que clar, jo m'imagino a la obrera pensant: "jo ho he fet molt bé enguany; segurament l'any que bé també ho faria de categoria, però esta xica del poble que tanta emoció té per les festes segur que ho fa preciós". Per a mi és un acte molt màgic, que deixa córrer l'emoció i el sentiment. Sentiu-vos orgullosos perquè les obreres que ixen han pensat en vosaltres quatre per a honorar a la Mare de Déu i honorar a la festa.

Ara permeteu-me que em dirigisca als altres representants de la festa. Ací tenim a esta colla fantàstica de Majorals, amics del poble que un dia com hui farà quasi 20 anys, allà per 2005, l'any que jo vaig prendre la primera comunió, estos xics decidiren apuntar-se en un lloc lliure que quedaria, allà pel 2021. Que després amb tota la romanceria de la pandèmia doncs ha acabat sent enguany. I durant tot este temps i experiències viscudes cobra sentit la paraula amistat, que per descomptat s'ha forjat en els moments més feliços i també els més complicats viscuts pels que ací esteu i pels que ens escolten hui des del cel. Però bé, des d'eixe ja llunyà 2005, estos majorals no han parat de moure's amunt i avall, sobretot l'estiu passat que mira si suaren al barracó el primer any sense restriccions que no cabia una fulla en l'Albereda. I és que al final, majoral significa "current", són els encarregats de treballar per la festa i així ho han demostrat. I segur que feren bona recaptació per a gastar en la festa.

Obreres i Majorals, feu justícia a les paraules festa i tradició, perquè gràcies a persones amb passió i dedicació com vosaltres any a any es revalida la nostra festa!

Bétera, poble, veïns i visitants, gaudiu, ballegu, rigueu, canteu, mengeu orelletes i coques fines, tireu coets i divertiu-vos! I mentrestant feu tot açò que acabe de dir, sigueu conscients de com d'afortunats que sou de ser de Bétera, de viure la festa i de

ser la festa! I ara, abans de d'acomiar-me vos cantaré una
albà.

Davant tot el nostre poble
Davant Majorals i Obreres
Cante ací el dia 12
Amb goig i alegria
Que comencen nostres festes

Ara sí, visca la festa, visquen les Obreres, visquen els Majorals,
visquen els cantaors i els ballaors, visquen els coets, visquen les
alfàbegues, visca la Mare de Déu d'Agost i visca Bétera. Ara sí,
jo em m'acomia de, bona nit i bones festes!